

Sygn. akt *XVII AmE 46/11*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

| | |
|-----------------|---|
| Przewodniczący: | <i>SSO Dariusz Dąbrowski</i> |
| Protokolant: | Protokolant sądowy – stażysta Anastazja Chojnacka |

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***(...) Spółki Akcyjnej w L.***

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki***

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 29 października 2010 roku Nr (...)

orzeka:

1. uchyla zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 29 października 2010 roku nr (...),
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w L. kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. obciąża Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w całości kosztami sądowymi pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt *XVII AmE 46/11*

UZASADNIENIE

Decyzją (...) z dnia 29 października 2010 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zwany dalej „Prezesem URE”) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. w związku z ujawnieniem w prowadzonej przez ww. przedsiębiorstwo działalności – nieprawidłowości, polegających na nieutrzymywaniu w należyłym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz nieprzestrzeganiu obowiązków wynikających z koncesji, tj. obowiązku świadczenia dystrybucji energii elektrycznej w sposób ciągły i niezawodny (art. 56 ust 1 pkt 10 i 12 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne) orzekł, że:

1. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. Oddział B. (dawniej: (...) Sp. z o.o.) w ramach prowadzonej koncesjonowanej działalności gospodarczej polegającej na dystrybucji energii elektrycznej nieutrzymywała w należyłym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz nie przestrzegała obowiązków wynikających z koncesji, tj. obowiązku świadczenia dystrybucji energii elektrycznej w sposób ciągły i niezawodny (ar. 56 ust. 1 pkt. 10 i 12 ustawy prawo energetyczne).

2. za działanie opisane w pkt. 1 wymierzył (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. Oddział w B. (dawniej: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.) karę pieniężną w wysokości 100.000 zł, co stanowi (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2009 roku przez (...) Sp. z o.o.

W odwołaniu od przedmiotowej decyzji, powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. (zwany dalej (...) lub „Przedsiębiorstwem”) zaskarżył decyzję w całości i wniósł o jej uchylenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Nadto wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki na wskazane w odwołaniu okoliczności, dopuszczenie dowodu z zeznań świadków A. P., W. J. i G. S. na wskazane w odwołaniu okoliczności oraz dopuszczenie dowodu z dokumentów dołączonych do odwołania.

Odwołujący się zarzucił Prezesowi URE wydanie decyzji z naruszeniem:

1. przepisów prawa materialnego tj. art. 56 ust. 1 pkt 10 i 12 ustawy prawo energetyczne poprzez uznanie, że Przedsiębiorstwo nie utrzymuje w należyłym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz nie przestrzega obowiązków wynikających z Koncesji, tj. obowiązku świadczenia dystrybucji energii elektrycznej w sposób ciągły i niezawodny w sytuacji, podczas kiedy Przedsiębiorstwo ściśle wypełniało obowiązki wynikające z przepisów prawa dotyczące utrzymywania obiektów, instalacji i urządzeń w należyłym stanie technicznym oraz postanowień Koncesji odnośnie zapewnienia odbiorcom ciągłości i niezawodności świadczenia dystrybucji energii elektrycznej;

2. przepisów prawa materialnego tj. art. 56 ust. 5 ustawy prawo energetyczne poprzez niezastosowanie dyrektyw wymiaru kary zawartych w tym przepisie przy wydawaniu zaskarżonej decyzji;

3. przepisów prawa materialnego tj. art. 9c ust. 1 pkt. 2 i art. 9c ust. 3 pkt 1 ustawy prawo energetyczne poprzez nieuwzględnienie przy rozstrzygnięciu przedmiotowej sprawy, że przedsiębiorstwo zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej jest odpowiedzialne za prowadzenie ruchu sieciowego w sposób efektywny;

4. przepisów prawa materialnego tj. art. 51 ustawy prawo energetyczne poprzez nieodwołanie się od wymogów zawartych w tym przepisie przy rozstrzygnięciu kwestii utrzymywania przez powoda w należyłym stanie obiektów, instalacji i urządzeń elektroenergetycznych;

5. przepisów prawa materialnego tj. art. 40 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego poprzez przyjęcie, iż przerwa w dostawie energii elektrycznej do odbiorców nie przekraczającą czasu wskazanego w ww. przepisie podlega usankcjonowaniu;

6. przepisów prawa materialnego tj. warunków zawartych w pkt. 2.1.1 Koncesji na dystrybucję energii elektrycznej z dnia 30 maja 2007 roku poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, mianowicie nieuwzględnienie, że obowiązki przedsiębiorcy wynikające z koncesji mają swoje źródło w ustawie i przepisach wykonawczych, a przez to przyjęcie, że nawet dopełnienie obowiązków ustawowych przez przedsiębiorcę skutkować może naruszeniem przez niego koncesji, jak też nieuwzględnienie obowiązku stosowania przez przedsiębiorcę zasady najniższych możliwych kosztów przy wykonywaniu obowiązku niezawodnego zaopatrzenia w energię elektryczną odbiorców wynikającego z koncesji;

7. przepisów prawa materialnego tj. warunków zawarty w pkt. 2.2.1. Koncesji na dystrybucję energii elektrycznej z dnia 30 maja 2007 roku poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, mianowicie nieuwzględnienie,

że utrzymywanie należytego stanu technicznego urządzeń elektroenergetycznych następuje w oparciu o przepisy określające wymogi techniczne z uwzględnieniem uzasadnionego poziomu kosztów, a w konsekwencji przyjęcie, że nawet dopełnienie obowiązków ustawowych przez przedsiębiorcę skutkować może naruszeniem przez niego koncesji;

8. przepisów prawa materialnego tj. pkt. III.1 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej w zw. z art. 9g ust. 1 ustawy prawo energetyczne poprzez przyjęcie, że powód nie dochował należytej staranności przy utrzymywaniu urządzeń elektroenergetycznych w stanie należytym, pomimo wykazania przez powoda, iż spełniał w terminie wskazanym wszystkie obowiązki dotyczące przeglądów i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, wynikające z ww. przepisów;

9. przepisów prawa materialnego tj. art. 355 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni sformułowania „należyta staranność”, która to wykładnia wykracza poza ramy wskazane w niniejszym przepisie;

10. przepisów postępowania tj. 7 k.p.a. w zw. z art. 77 k.p.a. poprzez naruszenie zasady dążenia do ustalenia prawdy obiektywnej, a w szczególności poprzez niepodjęcie wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, m.in. nie ustalenie czy przyczyną awarii powodującej przerwę w dostawie energii elektrycznej do odbiorców jest nienależyty stan urządzeń energetycznych, jak też nie uznanie, pomimo przedłożonych dowodów, że przedsiębiorca dokonał wszelkich obowiązków nałożonych na niego przepisami prawa w celu zapewnienia należytego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

11. przepisów prawa tj. 6 k.p.a. poprzez przekroczenie przez Prezesa URE normy odnośnie legalności działania organów państwa, czyli działania ich w granicach obowiązującego prawa.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu wniósł o oddalenie odwołania, oddalenie wniosków dowodowych oraz zasądzenie kosztów procesowych według norm przepisanych.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) S.A. z siedzibą w L. jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod pozycją (...), działającym na podstawie koncesji pozwalającej na dystrybucji energii elektrycznej udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 maja 2007 roku. (bezsporne)

(...) S.A. w L. zasila miasto S. w energię elektryczną. (bezsporne)

W S. na zlecenie Powoda trwały prace nad przebudową i budową sieci elektroenergetycznej eN i SN oraz oświetlenia ulicznego, które na zlecenie i koszt Powoda prowadziła firma zewnętrzna – (...) Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe (...) – w oparciu o dokumentację projektowo – techniczną uzgodnioną w Z. Sieci S.. (bezsporne)

W dniu 12.10.2009 roku na terenie S. doszło do przerw w dostawach energii elektrycznej, których przyczyną była awaria systemu elektroenergetycznego, spowodowana uszkodzeniem fragmentu sieci elektroenergetycznej podczas robót ziemnych prowadzonych na terenie S., w wyniku czego nastąpił pożar jednej ze stacji transformatorowych. Firma zewnętrzna opisana powyżej rozpoczęła tego dnia prace ziemne przygotowawcze pod budowę linii kablowej bez wiedzy i zgody Powoda. (bezsporne)

Przyczyną awarii i wystąpienia pożaru w rozdzielni 20kV stacji (...) w S. było uszkodzenie (zapalenie się) głowicy kablowej 20 kV typu (...) z jednoczesnym uszkodzeniem wyłącznika małoolejowego typu (...) w polu nr 31 kierunku (...) rozdzielni 20kV w stacji 110/20 (...) i zapalenie się oleju w polu nr 31 linii kierunku (...), co w efekcie spowodowało całkowite zniszczenie tego pola. Jednocześnie nastąpiło uszkodzenie głowicy kablowej (...) kV we wewnętrznej stacji transformatorowej nr (...) przy ul. (...) w S. wskutek dozie mienia w sieci (...) kV i wzrostu napięcia na fazach nieodziemionych będących efektem przerywania kabla przez koparkę. (dowód: wyjaśnienia powoda – k. 5-7 akt administracyjnych, zeznania świadków, opinia biegłego)

W wyniku awarii o godzinie 10:09 nastąpiło wyłączenie sprzęgła i transformatora 110/20 kV w stacji (...) w S.. W wyniku czego do godziny 10:59 było pozbawionych dostawy energii elektrycznej 10396 odbiorców (50 minut), do godziny 11:00 – 9752 odbiorców (51 minut), do godziny 11:10 – 8280 odbiorców (1 h i 1 minuta), do godziny 11:15 – 8280 odbiorców (1 h i 6 minut), do godz. 11:59 – 7912 odbiorców (1 h i 50 minut), do godz. 12:03 – 7360 odbiorców (1 h i 54 minuty), do godziny 12:07 – 6440 odbiorców (1 h i 58 minut), do godziny 12:12 – 5980 odbiorców (2 h i 3 minuty), do godziny 12:16 – 5428 odbiorców (2 h i 7 minut), do godziny 12:26 – 4876 odbiorców (2 h i 17 minut), do godziny 12:45 – 4324 odbiorców (2 h i 36 minut), do godziny 13:03 – 1472 odbiorców (2 h i 54 minuty) i do godziny 13:07 – 920 odbiorców (2 h i 58 minut). O godzinie 13:07 przywrócono zasilanie wszystkim odbiorcom na terenie S.. (bezsporne)

W 2009 roku stacja transformatorowa 110/20 (...) w S. była poddawana skróconym oględzinom 58 razy, a oględziny w pełnym zakresie miały miejsce w dniach 3.04.2009 roku i 21.07.2009 roku. Przeglądy w polach 20 kV obejmujące sprawdzanie zabezpieczeń, badanie przekładników prądowych i przeglądy wyłączników przeprowadzono w dniach 11.04.2009 i 27.08.2009 r. dla pola nr 8, 9.04.2009 i 22.08.2009 – dla pola nr 9, 10.04.2009 i 28.04.2009 – dla pola nr 31 oraz 14.04.2009 i 1.09.2009 – dla pola nr 37. Oględziny w stacji wewnętrznej (...) nr (...) przeprowadzono w dniu 11.03.2009, a ostatni przegląd w dniu 2.04.2008 roku. (bezsporne)

W związku z awarią do Przedsiębiorcy nie wpłynęły żadne roszczenia odbiorców związane z przerwami w zasilaniu w energię elektryczną. (bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego oraz dołączonych do odwołania, których wiarygodności strony nie negowały oraz zeznań świadków i opinii biegłego sądowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest w pełni zasadne.

Zdaniem Sądu pozwany nie wykazał, że Przedsiębiorca nie utrzymuje w należyтым stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz nie przestrzega obowiązków wynikających z Koncesji.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 10 i 12 ustawy prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten kto nie utrzymuje w należyтым stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Aby wymierzyć karę pieniężną Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki musi udowodnić, że Przedsiębiorca dopuścił się określonych naruszeń. Tymczasem w przedmiotowej sprawie Organ nie przeprowadził żadnego dowodu, który uzasadniłby postawienie powodowi przedmiotowych zarzutów. Sąd podziela stanowisko powoda, który wskazał, że wszystkie wymagane przepisami plany i zabiegi eksploatacyjne realizowane były i są przez powoda w sposób staranny i ciągły w zakresie i terminach wymaganych przez przepisy. Nadto powód powyższe udowodnił, tak na podstawie zeznań świadków, jak i na podstawie zawnioskowanej opinii biegłego sądowego. Wszyscy słuchani świadkowie – A. P., W. J. i G. S. (k. 142 – 149) – podali w jaki sposób sieć była zabezpieczona, w jaki sposób wykonywano zabiegi eksploatacyjne, a także w jaki sposób zabezpieczenia te zadziałały w czasie awarii. Sąd dał wiarę powyższym zeznaniom, albowiem są spójne i logiczne, a pozwany nie wykazał aby nie polegały one na prawdzie. Nadto znalazły pełne odzwierciedlenie w opinii biegłego sądowego M. H., który w swej szczegółowej i rzetelnej opinii stwierdził, że awaria powstała w dniu 12.10.2009 roku na terenie S. nie była spowodowana nienależyтым utrzymaniem przez powoda obiektów, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych znajdujących się na stacji elektroenergetycznej przy ul. (...) w S.. (k. 166-244, 292a, rozprawa w dniu 5.05.2014 roku). Sąd uznał, że opinia jest jasna, logiczna i pełna, spełniająca zasady opiniowania. Zarzuty przedstawiane przez pozwanego wobec opinii należy uznać za nieopartą żadnymi dowodami dyskusję z logicznymi wywodami biegłego, opartymi na wieloletnim doświadczeniu zawodowym biegłego.

Nadto wnioski opinii, jak i zeznania świadków oparte są na dokumentach przedstawionych przez powoda w trakcie postępowania toczonego przed Prezesem Urzędu. Prowadzone przez powoda prace eksploatacyjne urządzeń były zgodne z zatwierdzoną przez Prezesa URE w dniu 1.01.2008 roku Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej. Prowadzone oględziny stacji na ulicy (...) w S. były przeprowadzane w terminach zgodnych z tą Instrukcją. W tym miejscu należy zauważyć, że art. 40 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku określa możliwą długość przerw w dostarczaniu energii elektrycznej przez przedsiębiorców, które wskazuje, że jednorazowa przerwa w dostarczaniu energii nie może przekroczyć w przypadku przerwy nieplanowanej 24 godzin. Bezsprene przerwa trwała krócej niż wskazany przepisami okres. Szybkość usunięcia awarii, na co wskazał również biegły, obrazuje dobre przygotowanie powoda do sytuacji nagłych, które mogą się wydarzyć także przy normalnej eksploatacji urządzeń sieci elektroenergetycznej.

Nie sposób nie zgodzić się z twierdzeniami powoda, że Organ nie wskazał konkretnie jakie przepisy zostały przez Przedsiębiorcę naruszone. Powód wykazał zaproponowanymi przed Sądem dowodami, że nie naruszył art. 4 ust. 1 prawa energetycznego i utrzymywał zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych, a przerwa w dostarczaniu energii nie była zawiniona brakiem zachowania staranności w dbałości o te urządzenia i nie przekraczała okresu wskazanego w cytowanym wyżej rozporządzeniu. Naruszenie zaś koncesji wymaga działania przedsiębiorcy w sposób niezgodny z przepisami, a jak wyżej wskazano pozwany tego w żaden sposób nie udowodnił.

Za prawidłowy także należy uznać zarzut powoda naruszenia art. 9c ust. 1 pkt 2 i art. 9c ust. 3 pkt 1 prawa energetycznego, poprzez nieuwzględnienie przez pozwanego, że przedsiębiorstwo ma być prowadzone w sposób efektywny. Zarówno w decyzji, jak i w późniejszych pismach procesowych, a także zadając biegłemu na rozprawie pytania, pozwany starał się wykazać, że gdyby powód więcej środków przeznaczył na zabezpieczenie sieci nie doszłoby do awarii. Pozwany nie przeprowadził jednakże żadnego dowodu, który by takie twierdzenia wykazał. Fakt większych nakładów na zabezpieczenia sieci nie może dać pełnej gwarancji, że awaria się nie zdarzy, na co również wskazywał w swojej opinii biegły. Zwrócić należy uwagę, że początek awarii był spowodowany niezawinionym przez powoda uszkodzeniem kabla. Pozwany nie wskazał w jaki sposób widziałby dalsze zabezpieczenie, które niespowodowałoby wyłączeń, do których doszło w wyniku tej awarii. Zdaniem Sądu system zabezpieczeń prawidłowo zadziałał powodując wyłączenia sieci. Nawet najprostszy system zabezpieczeń elektrycznej sieci domowej, w razie wystąpienia zagrożenia – awarii, powoduje wyłączenie całej sieci domowej. Podobnie zadziałały zabezpieczenia całej sieci miejskiej, wyłączając ją, aby szkody nie były jeszcze większe, a awaria nie spowodowała niebezpieczeństwa zagrażającego wyłączeniem energii przez dłuższy czas. Na marginesie należy wskazać, że pozwany w żaden sposób nie wykazał dlaczego uznał, że awaria stanowiła zagrożenie dla mienia znacznych rozmiarów, a także zdrowia i życia ludzkiego (k. 264v).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że Prezes Urzędu nie przeprowadził żadnego dowodu, na podstawie którego wykazałby, że powód nie dołożył należytej staranności w prowadzeniu działalności gospodarczej, a szczególnie w odniesieniu do zabezpieczenia sieci przed awarią. Zdaniem Sądu powód wykazał, że staranność była nie tylko należyta, ale nawet ponadprzeciętna, gdyż dokonywane kontrole były częstsze niż wynika to z przepisów. Rację ma powód wskazując, że należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej nie oznacza staranności wyjątkowej lub podwyższonej, ale dostosowanej i odpowiedniej do rodzaju prowadzonej działalności i okoliczności z jakimi działalność ta jest związana. I tak rozumiana staranność przedsiębiorcy została przez powoda dochowana.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że powód udowodnił, że dochował należytej staranności w prowadzonym przez siebie przedsiębiorstwie, a zaistniała awaria nie powstała skutkiem działań zawinionych przez Przedsiębiorcę.

W związku z powyższą argumentacją Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁽⁵³⁾ § 2 k.p.c., uchylił zaskarżoną przez powoda w niniejszej sprawie decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 29 października 2010 roku nr (...) orzekając jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu w oparciu o art. 98 k.p.c., w zw. z § 14 ust. 3 pkt. 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Na kwotę 377 zł składa się wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej 360 zł oraz koszt opłaty skarbowej za złożenie dokumentu stwierdzającego pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

SSO Dariusz Dąbrowski